

Møte: Asbjørn Aarnes har dikterens blikk på menneskene.

Undringsverk

Hva er det Asbjørn Aarnes har skapt i det norske språket med sine stubber i Dag og Tid?

Det enkle svaret er: Noe som ikke tidligere har funnet sin form. Det paradoksale svaret er nærmere sannheten: Noe som er, men som ikke finnes før det blir omfattet av et vart blikk.

Asbjørn Aarnes er ved siden av Jan Erik Vold vår ypperste poesiformidler. Fra sin lærestol har Aarnes gjort diktanalysen til en kunstform. Jeg tror det skyldes at han har hatt nærkontakt med poetene. Hans sagnomsuste samlinger på Granavollen, Hadeland, tilhører dette bildet. Der har foredrag og diktopplesninger gått rom for en spill levende tradisjon. Men la meg ikke slippe antagonistenes fellestrekk. På samme måte som Vold har Aarnes bidratt til å løfte fram betydelige forfatterskap. Her vil jeg nevne

Arnold Eidslott, den store norske poeten fra Ålesund. Eidslott har også Vold skrevet opplyst om. Begge har skjellsettende

gjendiktninger på rullebladet. De har tilhørt ulike leirer i bokheimen; Aarnes som kritiker i det gamle Morgenbladet, Vold bl.a. i Dagbladet. Se om ikke alderens høst (eller var det vårløsning?) også har brakt dem i kontakt om Olav H. Hauge. Mens jeg skriver dette ser jeg siste nytt: felles diktpalte i Dag og Tid, om enn på rundgang.

Hos den lærde professoren i europeisk litteratur er det

PROSA

**Asbjørn Aarnes
Troll i ord**

Vidarforlaget 2009, 188 sider

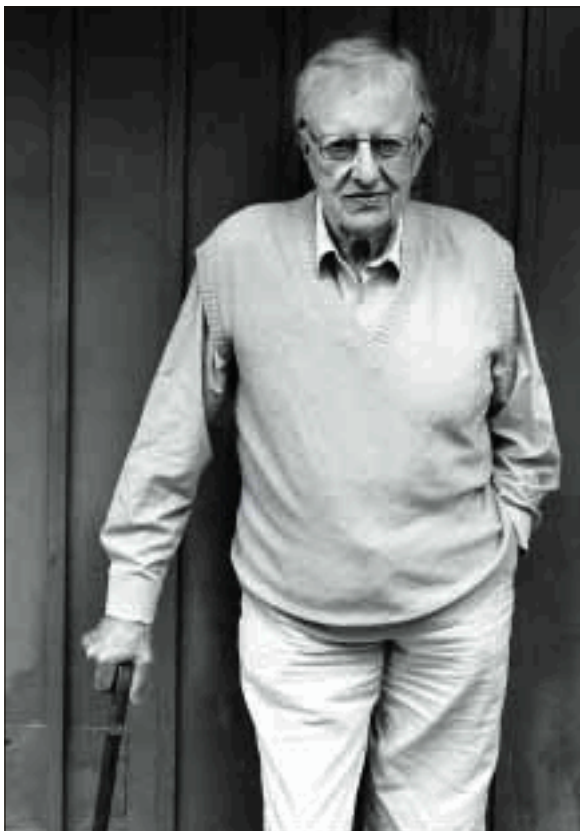

syntesen av fornuft og fornemmelse som danner hjertebølgen i det som er en nyskapende nynorsk skrivemåte. Når det gjelder menneskemøtene kunne vi nevne en humanisme som har røtter helt tilbake til stoikernes tenkende praksis gjennom *sympatia*, med en godt dyrket avlegger på Granavollen.

Det står et bratt nærvær av Aarnes' skrift, ikke av «levd liv», men av liv som strømmer gjennom og mellom mennesker og natur. De senere årene

er «togna» fra den norrøne litteraturen innført i hans historisk-poetiske tenkning («Den gode toгна skjelv i uvisse og aning»). Om Rolf Jacobsen kan det lyda såleis: «Klårleiken ligg som soldis over verselinene, det same ljøsken som spralar frå Ivar Aasens *Dei stille Votni standa blaa som Brunnar*».

Første bind av Aarnes' stykker kom i 2006. Også dette andre bindet av verket har flere minneverdige portretter.

VART BILIKK: Mange ble overrasket av Asbjørn Aarnes' vending til nynorsk. Men flerspråklighet er avgjørende i mannens livsverk.

FOTO: LINDA BOURNANE ENGELBERTH

Jeg må pirke borti forfatterens anekdotiske prydd når han skriver om professoren i tysk litteraturhistorie, Ole Koppang: Professoren gafler i seg middagen og fortærer med uvanlig og langmodig stillhet en hekla tallerkenbrikke. Se om ikke Pater Pollestad bringer en lignende versjon i en av sine bøker. Nå vet jeg tilfeldigvis at denne kulinariske prestasjonen skjedde under en konfirmasjonsmiddag hos avdøde Karl

Hafstad, den radikale sognepresten fra Glemmen Kirke i Fredrikstad. Det skal selvsagt ikke utelukkes at tyskprofessoren ofte svelget sin rett i en gomlet innsnøring av hekla nupereller, ringer og buer. I litteraturen kan det fremstå som et plebeisk glansnummer på beste vestkant. I alle fall som vandrehistorie?

Aarnes' mennesketegning har blikket som gir oss et levende bilde av Den Andre. Innskutt

tale er hyppig i bruk og vitaliserer forfatterens dialogiske monolog. Som Jon Fosse bemerker i det vurdrende etterordet, vi får i denne skriften kjenne mennesker vi aldri har møtt.

Det er diktets blikk Aarnes omfatter sine medvandrere med. Jeg kan ikke skjønne annet enn at han viderefører Emil Boyssens sublim formspråk til prosaen; et varhetens ordmysterium. Kunnskapsbenevnelse er essayistens; moralen og anekdotene epistelforfatterens. Den årvåkne fortelleren kan få meg til å tenke på en stilist som Hallvard Rieber-Mohn, men også franske Roland Barthes' «Fragmenter av kjærlighetens språk». Med den forskjell at de små nynorske tekstene skaper et diktets nærvær hos leseren. Det minner oss på at den presise sansningen er mikrokosmos i prosaen og makrokosmos i diktet.

Mange har blitt overrasket over at riksmålets ihuga preses i norsk offentlighet går hen og forkynner et arkaisende morsmål. Da har de oversett hvor avgjørende flerspråklighet er for denne manns livsverk. Han synes å være gjendikter og oversetter av vesen og gemytt, mellom europeisk høykultur og den løyde utkantens stemmer, som ordbokforfatter og diktanmelder. I alt dette: samtalenes lydøret ansikt.

«Råka av røyndom» og «Troll i ord» er et nynorskens skattkammer, et undringsverk for begge mål. Hvem andre i dette landet kan skrive filosofisk om gråt og bringe skimrende syn i øyekroken hjå lesaren?

Freddy Fjellheim

bokmagasinet@klassekampen.no

Tror du på healing?

Les de helbredende henders kulturhistorie

Fra Vis Knut som ble fengslet som kvakksalver siden kirken så på ham som en farlig utfordrer, til bl.a. Marcello Haugen som jobbet tett med Rudolf Steiner. Og ikke minst om da den samiske noaiden Johan Kaaven stanset hurtigruten.

Underholdende, nøktern og saklig om et omstridt og spennende fenomen

“Jeg brukte bare to dager på denne boken. Jeg ble totalt fengslet av historiene til disse healerne. Morten Barth skriver så godt, så saklig og nøkternt at boken var en fryd å lese. Anbefales til alle som vil sette seg inn i dette emnet.”

Leser anmeldelse, Bokkilden

Prøv Klassekampen
GRATIS i 3 uker

FOTO: TOM HENNING BRATLE

Send en SMS med kodeord
ABO KK til 1960 eller registrer
deg på www.klassekampen.no,
og du har avisa på døra i løpet
av et par dager. **KLASSEKAMPEN**